

27. gr.

35

Brot vátryggjanda og vanræksla á lögum þessum, og reglum þeim og skil- 27. júní
yrðum, sem sett eru samkvæmt þeim, varða rjettarmissi til bunabóta eftir mála-
vöxtum, svo sem reglugjörð tiltekur nánar. Svo má og reglugjörð ákveða sektir
fyrir brot á ákvæðum hennar, 5—100 krónur, er renni í sjóð þann, er brotið
er við.

28. gr.

Með mál út af brotum mót lögum þessum skal fara sem almenn lög-
reglumál.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 27. júní 1921.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Pjetur Jónsson.

L ö g

36

27. júní

um

samvinnufjelög.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I. kafli.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Lög þessi gilda um öll fjelög, er starfa á samvinnugrundvelli, með því
markmiði að efla hagsæld fjelagsmanna, í rjettu hlutfalli við þátttöku þeirra

36 í fjelagsstarfinu, og hafa það verksvið og skipulag, sem nánar er tekið fram í 27. júní eftirfarandi greinum.

2. gr.

Verksvið samvinnufjelaga er:

1. að kaupa vörur til heimilisþarfa handa fjelagsmönnum, eða hluti, er þeir þarfnast til afnota fyrir sjálfa sig, á þann hátt, að vörurnar fáið sem beinasta leið frá framleiðendum og sparist útgjöld við óþarfa milliliði (kaupfjelög, pöntunarfjelög).
2. Að selja afurðir af búum fjelagsmanna, eða vörur, er þeir framleiða sjálfir með eigin atvinnurekstri, enda sje lögð stund á vöruvöndun og hún háð opinberu eftirliti eða trygð á annan hátt (sláturfjelög, smjörbú).
3. Önnur starfsemi, svo sem almenn fræðsla, bygging hýbýla fyrir fjölskyldur, starfræksla iðnaðarfyrtækja og útvegum lána til atvinnurekstrar.

3. gr.

Aðaleinkenni á skipulagi samvinnufjelaga eru:

1. Aðgangur frjáls fyrir alla, er fullnægja ákveðnum skilyrðum.
2. Sameiginleg ábyrgð allra fjelagsmanna í öllum fjárreiðum fjelagsins.
Þó nægir takmörkuð ábyrgð í þeim fjelögum, sem um er rætt í 2. og 3. lið 2. greinar.
3. Atkvæðisrjettur jafn, þannig að hver fjelagsmaður hafi eitt atkvæði, án tillits til eigna eða viðskifta í fjelaginu.
4. Í varasjóð greiðist árlegt fjártillag af óskiftum tekjum fjelagsins.
5. Tekjuafgangi í ársreikningi fjelagsins, er stafar af því, sem útsöluverð á keyptum vörum fjelagsmanna hefir verið ofan við kostnaðarverð, ellegar útborgað verð fyrir seldar vörur þeirra hefir reynst neðan við fullnaðarverð, skal úthlutað eftir viðskiftamagni hvors um sig.
6. Í stofnsjóð leggist sem sjereign hvers fjelagsmanns nokkuð af tekjuafgangi þeim, er kemur í hans hlut við reikningslok.
7. Arður af viðskiftum, er utanfjlagsmenn kunna að hafa við fjelagið, skal lagður í varasjóð, nema honum sje varið á annan hátt til almenningsþarfa.
8. Vextir af inneignum fjelagsmanna, hvort heldur í stofnsjóði eða innlánsdeild, ellegar viðskiftareikningi, eigi hærri en 1½% ofan við innlánsvexti í bönkum, enda eigi úthlutað arði á annan hátt.
9. Nafnaskrá skal haldin yfir fjelagsmenn, svo að jafnan sje fyrir hendi óræk skýrsla um fjelagatal.
10. Innstæðufje í óskiftilegum sameignarsjóðum sje ekki útborgað við fjelagsslit, heldur skal það, að loknum öllum skuldbindingum, sem á fjelagsheildinni hvíla, ávaxtað undir umsjón hlutaðeigandi hjeraðsstjórnar, unz samvinnufjelag eða samvinnufjelög með sama markmiði taka til starfa á

fjelagssvæðinu. Fær það fjelag eða þau fjelög þá umráð sjóðeignarinnar, að áskildu samþykki sýslunefndar, eða bæjarstjórnar, og atvinnumála- ráðherra. 36 27. júní

II. kafli.

Fjelagsstofnun.

4. gr.

Nú vilja menn stofna samvinnufjelag, og skulu þeir þá kveðja til almenns fundar á því svæði, sem fjelaginu er ætlað að ná yfir, og bera málið upp til umræðu og atkvæða.

Ef 15 menn eða fleiri koma sjer saman um fjelagsstofnun og bindast samtökum um að gerast fjelagsmenn, setja þeir fjelaginu samþyktir, í samræmi við lög þessi, og er þá fjelagið löglega stofnað.

5. gr.

Í samþyktum skulu greind eftirfarandi atriði:

1. Heiti fjelagsins fullum stöfum og skammstafað heimilisfang og varnarþing.
2. Markmið fjelagsins og fyrirhugaðar framkvæmdir.
3. Tilhögun á stjórn fjelagsins og vald hennar í fjelagsmálum.
4. Deildaskipun fjelagsins, ef gert er ráð fyrir því fyrirkomulagi, og fulltrúakosning deilda.
5. Skipun framkvæmdarstjóra og starfsvið hans.
6. Vald og verksvið fjelagsfunda og á hvaða tímabili aðalfund skal halda ár hvert.
7. Sjóðstofnanir og lántökuheimildir.
8. Ábyrgð fjelagsmanna gagnvart skuldbindingum fjelagsins.
9. Reikningsskil, endurskoðun og úrskurðir reikninga.
10. Breytingar á samþyktum og viðaukar, svo og fjelagsslit.

6. gr.

Jafnskjótt sem fjelag er stofnað og samþyktir settar, skal kjósa stjórn og endurskoðendur.

7. gr.

Í samþyktum skulu ákveðin skilyrði fyrir inngöngu nýrra fjelagsmanna. Við inngöngu skrifar hver fjelagsmaður undir skuldbindingu um, að hann sje háður samþyktum fjelagsins eins og þær eru eða verða á hverjum tíma.

Inngöngueyrir er minst 10 kr., er rennur í varasjóð eða annan óskiftilegan sameignarsjóð.

36

27. júní

8. gr.

Enn fremur skulu í samþykktum ákveðin skilyrði fyrir úrgöngu úr fjelaginu og ástæður, er heimili brottrekstur fjelagsmanns. Úrsögn sendist fjelagsstjórn og sömuleiðis tilkynning um andlát fjelagsmanns eða burtflutning af fjelagssvæðinu. Fjelagsmaður, er fer úr fjelaginu, eða bú þess, er deyr, ber ábyrgð á þeim skuldbindingum fjelagsins, er á því hvíldu, er hann gekk úr, þó eigi lengur en 2 ár frá næstu áramótum eftir úrgöngu, nema mál hafi risið út af skuld, er bíði úrslita dómstólanna.

III. kafli.

Skrásetning.

9. gr.

Samvinnufjelag, sem er löglega stofnað, skal skrásett samkvæmt lögum þessum, og getur það þá fyrst öðlast rjettindi á hendur mönnum með samningi, og aðrir á hendur því.

Í fjelagi, sem ekki er skrásett, bera stjórnendur þess eða fjelagsmenn sem einstaklingar ábyrgð á þeim skuldbindingum, er þeir gera fyrir fjelagsins hönd.

10. gr.

Skrásetning annast lögreglustjóri, þar sem fjelagið hefir heimilisfang. Atvinnumálaráðherra setur ákvæði um, hvernig skrásetningu skuli haga, og lætur gera eyðublöð undir tilkynningar til skrásetningar.

11. gr.

Á mánaðarfresti eftir að fjelag er stofnað skal stjórn þess tilkynna það til skrásetningar. Fjelög, sem stofnuð eru áður en lög þessi öðlast gildi, hafa tilkynningarfrest frá fyrsta aðalfundi, sem tækifæri hefir haft til að breyta fjelagssamþykktum í það horf, sem lög þessi mæla fyrir. Í tilkynningu skulu greind þessi atriði:

1. Heiti fjelagsins, heimili og varnarþing.
2. Tilgangur fjelagsins og starfsemi.
3. Dagsetning fjelagssamþykta.
4. Full nöfn, staða og heimili stjórnenda og framkvæmdarstjóra.
5. Hver heimild hafi til að skuldbinda fjelagið með samningum og hvernig undirskrift sje hagað.
6. Hvernig boða skuli fjelagsmönnum fundi og birta þeim fundarályktanir eða önnur málefni, er þá varða.

Tilkynningu skulu fylgja samþykktir fjelagsins í 2 eintökum, svo og **36**
lögboðin gjöld. 27. júní

12. gr.

Nú setur samvinnufjelag útibú í öðru lögsagnarumdæmi en heimili þess er, og skal fjelagið þá einnig skrásett þar. Tilkynning sje komin til lögreglustjóra, þegar útibúið tekur til starfa, og skal auk þess, sem fyr greinir, geta þess, hver stýri útibúi og skuldbindi fjelagið vegna þess.

Ef fjelag setur útibú í sama lögsagnarumdæmi og heimili þess er, skal tilkynna til skrásetningar stofnun útibúsins og hver skuldbindi fjelagið vegna þess.

13. gr.

Ef samþykktum fjelags er breytt eða breyting verður að öðru leyti á því, sem tilkynnt hefir verið til skrásetningar, skal tilkynna lögreglustjóra breytinguna innan mánaðar. Bústaðaskifti þarf þó eigi að tilkynna, nema maður taki sjer bólfestu utanlands, nje heldur breytingu á heimilisfangi fjelags innan sama lögsagnarumdæmis. En sje heimili þess flutt í annað lögsagnarumdæmi, skal fjelagið skrásett þar.

14. gr.

Nú vantar í tilkynningu greinargerð um einhver þau atriði, sem skylt er að geta, eða henni er áfátt að öðru leyti, og skal lögreglustjóri birta það tilkynnanda, svo fljótt sem kostur er á, en fresta skrásetningu uns úr er bætt. Rjett er tilkynnanda að bera málið undir atvinnumálaráðherra eða leita úrlausnar dómstóla.

15. gr.

Tilkynningu til skrásetningar skal lögreglustjóri tafarlaust birta í Lögbirtingablaði, á kostnað tilkynnanda.

Skrá yfir allar tilkynningar, sem auglýstar hafa verið á ári hverju, lætur atvinnumálaráðherra birta í B-deild Stjórnartíðinda.

16. gr.

Um firmu samvinnufjelaga fer samkvæmt ákvæðum firmalaganna.

Sama er um varnarþing, stefnubirtingu og stefnufrest í málum á hendur fjelagi.

17. gr.

Það sem skrásett hefir verið og birt samkvæmt lögum þessum, skal telja manni kunnugt, nema atvik sjeu svo vaxin, að telja megí hann hvorki hafa haft vitneskju um það nje að til þess verði ætlast af honum. Nú hefir lög-

- 36** skipuð birting eigi fram farið, og hefir skrásetningin þá eigi þýðingu gagn-
 27. júní vart öðrum en þeim, er sannanlega höfðu vitneskju um hana.

IV. kafli.

Fjelagsstjórn.

18. gr.

Fjelagsfundur hefir æðsta vald í málefnum fjelags, með þeim hætti, sem lög ákveða og samþykktir þess.

Einn aðalfund skal halda ár hvert. Aukafund getur fjelagsstjórn boðað, þegar henni þykir þess þörf. Enn fremur er stjórninni skylt að boða til aukafundar, ef fjórðungur fjelagsmanna eða þriðjungur fjelagsdeilda krefst þess skriflega og greinir fundarefni. Nú hefir stjórn eigi boðað fund innan 14 daga, eftir að henni barst krafan, og geta hlutaðeigendur þá sjálfir kvatt til fundar sbr. og 22. gr.

Dagskrá skal jafnan greina í fundarboði.

19. gr.

Á fundum í fjelagi, sem er óskift heild, hafa atkvæði allir fjelagsmenn. En í fjelagi, sem skiftist í deildir, hafa fulltrúar deildanna einir atkvæðisrjett. Hve marga fulltrúa hver fjelagsdeild má senda á fund með fullu umboði, fer eftir tölu fjelagsmanna í deildinni, svo sem samþykktir fjelagsins nánar ákveða.

Aðalfundur er lögmætur, er meira en þriðjungur fjelagsmanna eða fulltrúar frá meira en helmingi fjelagsdeilda sækja fundinn, enda sje á fundinum meiri hluti þeirra fulltrúa, sem þar eiga atkvæðisrjett.

Úrslitum mála á fjelagsfundum ræður afl atkvæða, nema þar sem lög þessi eða fjelagssamþykktir mæla fyrir um aukinn meiri hluta.

20. gr.

Á aðalfundi skal kjósa stjórn, aðalmenn og varamenn, og gengur varamaður til fulls í stjórnina, ef aðalmaður deyr, gengur úr fjelaginu eða vikur úr stjórninni á löglegan hátt, áður en kjörtími hans er liðinn. Í samþykktum skal tiltaka tölu stjórnenda og kjörtíma, og sjeu þeir eigi færri en þrír. Skulu þeir ganga úr á víxl, og aldrei meiri hluti á sama ári, nema óviðráðanleg atvik valdi.

Engan má kjósa í stjórn nema hann sje fjelagsmaður.

21. gr.

Stjórnarfundur er lögmætur, ef meira en helmingur stjórnenda er á fundi. Stjórnin fer með málefni fjelagsins milli funda samkvæmt lögum og

samþykktum fjelagsins. Úrslitum ræður afl atkvæða, en sjeu þau jöfn, ræður atkvæði formanns. 36
27. júní

Stjórnendur bera ábyrgð fyrir aðalfundi, einn fyrir alla og allir fyrir einn, nema sá, er látið hefir bóka ágreiningsatkvæði í gerðabók fjelagsins.

22. gr.

Á aðalfundi skal kjósa tvo endurskoðendur og aðra tvo til vara. Kosning þeirra gildir um 2 ár, og ganga þeir úr sitt árið hvor.

Endurskoðendur skulu vera fjelagsmenn, en mega ekki vera í stjórn fjelagsins. Þeim er skylt að sannprófa, að reikningum beri saman við bækur fjelagsins, enda eigi þeir aðgang að öllum bókum og skjölum, hve nær sem er á starfstíma fjelagsins, og er stjórninni skylt að veita þeim þær upplýsingar, sem þeim eru nauðsynlegar við framkvæmd starfsins. Enn fremur er það skylda endurskoðenda að hafa eftirlit með starfrækslu fjelagsins yfirleitt. Nú verða þeir varir við misfellur, er þeir álíta fjelaginu stafi hætta af, og skulu þeir þá hlutast til um, að bót verði á ráðin, svo fljótt sem þörf krefur. En takist það eigi, skulu þeir kveðja til fundar í fjelaginu og bera málið þar upp til úrlausnar.

Endurskoðendur bera ábyrgð fyrir aðalfundi.

23. gr.

Reikningsár fjelagsins er almanaksárið. Reikningsskilum skal lokið svo tímanlega, að endurskoðun geti farið fram áður en ársfundur er haldinn.

Á aðalfundi skal ávalt leggja fram endurskoðaða reikninga fyrir umliðið ár og taka ákvörðun um þá. Nú fellir fundurinn tillögu um að samþykkja reikninga, og getur hann þá ákveðið, að yfirskoðun skuli fram fara eftir þeim reglum, er fundurinn setur. Að þeirri yfirskoðun lokinni, skal af nýju boða til fundar, er tekur fullnaðarákvörðun um reikningana.

V. kafli.

Skyldur og rjettindi.

24. gr.

Árgjald í varasjóð fjelags og aðra óskiftilega tryggingarsjóði skal ákveða í samþykktum, eigi minna samtals en svarar 1% af viðskiftaveltu. — Vexti af innstæðu skal árlega leggja við höfuðstól. Fje má ekki greiða úr varasjóði, nema eftir tillögu fjelagsstjórnar, í samráði við endurskoðendur og með samþykki aðalfundar, enda sjeu tillögunni fylgjandi eigi færri en $\frac{2}{3}$ þeirra fjelagsmanna eða fulltrúa, sem atkvæðisrjett eiga á fundinum.

36

27. júní

25. gr.

Í samþykktum skal ákveða árlegt tillag í stofnsjóð fjelagsins, hve mikið það skuli vera frá hverjum fjelagsmanni og hvernig það skuli greitt. Má það eigi vera minna en svarar 3% af verði aðkeyptrar vöru í þeim fjelögum, er hafa vörukaup sem aðalverksemi. Fje stofnsjóðs skal notað sem veltufje í þarfir fjelagsins, og skulu vextir lagðir við höfuðstólinn um hver áramót.

Stofnsjóðseign hvers fjelagsmanns fellur til útborgunar:

- a. Við andlát hans.
- b. Við burtflutning af fjelagssvæði.
- c. Við gjaldþrot hans.
- d. Verði hann fátækrastryksþurfi.

Þegar stofnsjóðseign fjelagsmanns verður meiri en svo, að nemi árlegri úttekt hans, eins og hún hefir verið að meðaltali 5 næstliðin ár, má greiða það, sem umfram er, enda hafi hann ekki skift við fjelagið skemur en 15 ár.

Aldrei má þó borga út stofnsjóðseign, fyr en eigandi hefir int af hendi allar fjárhagslegar skuldbindingar, er á honum hvíla sem fjelagsmanni.

Að öðru leyti er stofnsjóðsfje óuppsegjanlegt, og verður ekki selt nje af hendi látið á annan hátt, nema með samþykki fjelagsstjórnar.

26. gr.

Samvinnufjelög með samábyrgð hafa heimild til að stofna og starfrækja innlánsdeild, er tekur við innlögum frá fjelagsmönnum til ávöxtunar sem rekstrarfje. Um útborganir á innlögum fer eftir ákvæðum fjelagssamþykta.

Til tryggingar fyrir fje því, sem lagt er í innlánsdeild, er varasjóður fjelagsins og aðrar eignir þess, ásamt sameiginlegri ábyrgð fjelagsmanna.

27. gr.

Heimilt er samvinnufjelögum, er leysa borgarabryjef, að hafa verslunarviðskifti við utanfjelogsmenn, hvort heldur er aðaldeild fjelagsins eða útibú. Enn fremur er þeim heimilt að hafa útsölastaði í sama kaupþúni, svo marga sem viðskiftaþörf krefur.

VI. kafli.

Samvinnusambönd.

28. gr.

Ef 3 eða fleiri samvinnufjelög með líku verksemi koma sjer saman um að mynda samband sem sjerstakt fjelag, skulu um stofnun þess, skrásetn-

ingu og skipulag gilda sömu ákvæði sem um samvinnufjelög yfirleitt, að því leyti sem þau eiga við. 36
27. júní

Hvert það fjelag, sem fullnægir ákvæðum laga þessara og skilyrðum þeim, er sambandið setur, hefir rjett til upptöku.

29. gr.

Æðsta vald í sambandsmálum er í höndum fulltrúafunda. Fulltrúar eru kosnir af fjelögum þeim, sem eru í sambandinu, og fer tala þeirra, er hvert fjelag má senda á sambandsfund, eftir tölu fjelagsmanna, svo sem samþyktir sambandsins nánar ákveða.

Einn aðalfund skal halda ár hvert, og aukafundi þá er stjórn þess þykir nauðsyn á eða meiri hluti fulltrúa óskar. Sambandsfundur er lögmatur, þegar meiri hluti fulltrúa sækir fundinn. Úrslitum mála ræður afl atkvæða, nema þar sem lög þessi eða sambandssamþyktir mæla fyrir um aukinn meiri hluta.

30. gr.

Sambandsstjórn skal kosin á aðalfundi, og sjeu í henni eigi færri en þrír menn. Stjórnin boðar til fulltrúafunda og undirbýr fundarmálefni, framkvæmir fundarályktanir og annast störf milli funda, leggur fyrir aðalfund endurskoðaða reikninga sambandsins fyrir næsta ár á undan, hefir umsjón með sjóðeignum, húsum, áhöldum og öðrum eignum, og gætir hagsmuna sambandsins í öllum greinum.

Sambandsstjórn ræður framkvæmdarstjóra til þess að standa fyrir starfrækslu sambandsins, sjá um viðskifti og annast reikningsskil. Hún gerir við hann starfssamning, er skal lagður fyrir fulltrúafund til álita.

31. gr.

Endurskoðun reikninga hafa á hendi tveir menn, er aðalfundur kýs. Þeir skulu rannsaka reikningsskil, starfrækslu og allan hag sambandsins. Tilögur þeirra skulu lagðar fyrir aðalfund til úrskurðar ásamt ársreikningum.

Heimilt er sambandsstjórn að hafa eftirlit með öllum fjelögum í sambandinu, á þann hátt að láta trúnaðarmann sinn rannsaka reikninga þeirra, starfshætti og efnahag. Yfirskoðunarmaður þessi hlutast til um, að bót sje á ráðin, ef misfellur eru, og gefur fjelagsstjórn leiðbeiningar í því, sem betur má fara, en lætur sambandsstjórn í tje skýrslu um árangur af rannsókninni.

VII. kafli.

Fjelagsslit.

32. gr.

Samvinnufjelagi skal slíta, ef ályktun um það er samþykkt á tveim lög-mætum fjelagsfundum í röð og henni eru fylgjandi eigi færri en $\frac{2}{3}$ atkvæð-
isbærra fundarmanna, enda hafi málið verið borið undir fjelagsmenn milli
funda og samþykkt af þeim með meiri hluta atkvæða.

33. gr.

Pegar fundur ákveður fjelagsslit, getur hann annaðhvort afhent fjelags-
búið skiftarjetti til meðferðar eða kosið skilanefnd til þess að fara með mál
fjelagsins, meðan á fjelagsslitum stendur. Í skilanefnd er einn maður eða fleiri,
löggtir af dómsmálaráðherra. Skilanefnd kemur í stað stjórnar fjelagsins og
hefir samskonar vald og skyldur og ábyrgð. En fjelagsfundur getur sett nefnd-
armenn frá starfinu, hve nær sem er. Meðan skilanefnd stjórnar fjelagi, gilda
reglur laga þessara um fjelagsfundi, reikningsskil og endurskoðun.

Um meðferð skilanefndar á fjelagsbúi gilda ákvæði skiftalaganna, að
því leyti sem við á, og ber skilanefnd að haga störfum sínum eftir þeim. Fje-
lagsslit skal jafnan tilkynna lögreglustjóra, og skal hann þá afmá skrásetn-
ingu fjelagsins.

34. gr.

Sömu aðiljar, sem ráða fjelagsslitum, geta stöðvað þau á hvaða stigi
sem er, fengið fjelagsbúið aftur afhent sjer í hendur og haldið áfram starf-
semi fjelagsins af nýju. En þar að lútandi ályktun skal vera samþykkt með
sama hætti og hin upphaflega ályktun um fjelagsslitin.

35. gr.

Stjórn samvinnufjelags er rjett og skylt að framselja bú þess til gjald-
þrotaskifta á sama hátt, sem einstakur maður getur gert eða er skyldur að
gera um bú sitt. Á henni hvíla samsvarandi skyldur sem einstökum mönnum
til þess að veita skiftarjetti upplýsingar um búið, enda liggur sama við,
ef út af er brugðið.

Skiftarjettur skal tilkynna til skrásetningar upphaf og lok gjaldþrota-
skifta.

36. gr.

Ef svo ber til, að samvinnufjelag, sem skrásett hefir verið, fullnægir
ekki ákvæðum laga þessara, og þess er ekki kostur að koma því aftur í lög-
legt horf, er stjórn fjelagsins skylt, innan eins árs, að tilkynna það lögreglu-
stjóra, svo að skrásetning þess verði afmáð, enda nýtur það úr því engra rjett-
inda samkvæmt lögum þessum.

37. gr.

36

Bækur fjelags, sem slitið er, eru ríkiseign, og skal afhenda þær á þjóð- 27. júní
skjalasafnið. Sama gildir um bækur annara fjelaga, sem orðnar eru eldri en
svo, að nota þurfi í þarfir fjelagsins.

VIII. kafli.

Ýmisleg ákvæði.

38. gr.

Pangað til fram hefir farið gagngerð endurskoðun á löggjöfinni um tekj-
ur sveitar- og bæjarsjóða, greiða samvinnufjelög gjöld til þeirra sem hjer segir:

1. Skatt af lóðum og öðrum fasteignum, eftir því sem lög mæla fyrir.
2. Útsvar af arði, sem leiðir af skiftum við utanfjelogsmenn, eftir sömu regl-
um og kaupmenn á staðnum, samkvæmt ákvörðun skattanefndar, bygðri
á skýrslu, er hlutaðeigandi fjelag gefur henni. En vanræki fjelagið þetta
framtal, skal skattanefnd áætla tekjur af þessum viðskiftum, og byggist
útsvarið á því.
3. Skatt, alt að 2% af virðingarverði þeirra húsa, sem fjelagið notar við
starfrækslu sína. Þó skulu ekki þar með talin hús, sem notuð eru aðallega
til líknarstarfsemi eða fræðslu, t. d. sjúkrahús, bókasöfn, skólar o. s. frv.
Skatturinn fellur jafnt á, hvort sem fjelagið á húseignina eða tekur hana
á leigu, og skal jafnan vera bygður á síðasta fasteignamati.

Um gjöld til ríkissjóðs fer eftir almennum lögum.

39. gr

Ef stjórnendur eða skilaneftarmenn herma vísitandi rangt eða vill-
andi í skýrslum, reikningum, auglýsingum eða yfirlýsingum til fjelagsfunda
eða forráðamanna, eða í tilkynningum til skrásetningar, skulu þeir sæta sekt-
um eða fangelsi, samkv. 26. gr. hinna almennu hegningarlaga, nema verkið
varði þyngri refsingu að lögum.

Sömuleiðis liggja sektir við, alt að 2000 kr., ef þeir herma vísitandi
eða af stórfeldu gáleysi rangt eða villandi í öðrum skjölum, viðskiftabrjefum,
umburðarbrjefum eða tilkynningum um eignir og efnahag fjelags, er þeir stýra.

Enn fremur varðar það sektum, alt að 1000 kr., að vanrækja tilkynn-
ingu til skrásetningar lögum þessum samkvæmt.

40. gr.

Mál út af brotum þeim, sem um er rætt í undanfarandi grein, skulu
rekin sem almenn lögreglumál. Sektir renna í ríkissjóð.

36

27. júní

41. gr.

Gjöld fyrir störf þau, sem lögreglustjórum eru falin í lögum þessum, renna í ríkissjóð, og eru þau sem hjer segir:

- a. Fyrir skrásetningu fjelags, sem eigi hefir verið skrásett áður .. kr. 30.00
- b. Fyrir skrásetningu útibús — 20.00
- c. Fyrir skrásetningu breytinga eða viðauka við eldri skrásetningu — 15.00
- d. Fyrir að afmá skrásetningu greiðist helmingur af ofanrituðum gjöldum.

42. gr.

Lög þessi öðlast gildi 15. júlí 1921, og eru þá um leið úr gildi fallin, að því er snertir samvinnufjelög, öll þau ákvæði, er koma í bága við þessi lög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið í Reykjavík, 27. júní 1921.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

37

27. júní

Lög

um

lestagjald af skipum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Pjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Af hverju skipi, sem er 5 smálestir brúttó eða stærra og skrásett hjer á landi, skal greiða í ríkissjóð 1 kr. 50 a. gjald á ári af brúttósmálest. Hálf smálest eða meira telst heil, en minna broti skal slept.